

347.232.1

у полици

ДА
и Вода

47

LV

5.

ТОВАРИНЕ И ИНДУСТРИЈЕ
ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Бача д'отриву
суд. Министр и др.

ЗАКОН

О ПОСТУПАЊУ

СА ИМОВИНОМ ПОДАНИКА ДРЖАВА

КОЈЕ СУ У НЕПРИЈАТЕЉСТВУ СА СРБИЈОМ

са

ПРАВИЛНИКОМ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

и

ЗАКОН О УЗИМАЊУ НА ЗНАЊЕ И ОДОБРЕЊУ

ОДЛУКЕ ПАРИСКЕ ЕКОНОМСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ

БЕОГРАД

ШТАМПАНО У ШТАМПARIJI КРАЉЕВСТВА С. Х. С.

1919

МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ И ИНДУСТРИЈЕ
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

ЗАКОН

О ПОСТУПАЊУ

СА ИМОВИНОМ ПОДАНИКА ДРЖАВА

КОЈЕ СУ У НЕПРИЈАТЕЉСТВУ СА СРБИЈОМ

са

ПРАВИЛНИКОМ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

И

ЗАКОН О УЗИМАЊУ НА ЗНАЊЕ И ОДОБРЕЊУ

ОДЛУКЕ ПАРИСКЕ ЕКОНОМСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ

БЕОГРАД

ШТАМПАНО У ШТАМПARIJI КРАЉЕВСТВА С. Х. С.

1919

Чв. д.
35985

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
ПЕТРА I

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉА СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

А НА ОСНОВУ ОВЛАШЋЕЊА (ЧЛ. 53 УСТАВА)

ЊЕГОВОГ КРАЉЕВСКОГ ВИСОЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА НАСЛЕДНИКА ПРЕСТОЛА

МИНИСТАРСКИ САВЕТ

КРАЉЕВСТВА СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

На предлог Министра Трговине и Инду-
стрије решио је и проглашава:

I

Распростире се на целу територију Кра-
љевства Срба, Хрвата и Словенаца важност
закона о поступању са имовином поданика
држава, које су у непријатељству са Србијом,
од 17. августа 1915 год. и закона о узимању
на знање и одобрењу одлуке *Париске Еко-
номске Конференције* од 18. октобра 1916 год.

II

Ово решење ступа на снагу од дана пот-
писа Министарског Савета.

III

Ово решење поднеће се Народном Представништву на накнадно одобрење.

5. фебруар 1919 год.
Београд.

Министар Трговине и Индустрије,
Ст. Д. Рибарац, с. р.

Председник Министарског Савета,
и заступник Министра
Иностраних Дела,

Стој. М. Протић, с. р.

Потпредседник Министарског
Савета,

Др. Корошец, с. р.

Министар Правде,

М. Н. Трифковић, с. р.

Министар Трговине и Индустрије,
Ст. Д. Рибарац, с. р.

Министар Просвете,
Љуб. М. Давидовић, с. р.

Министар Саобраћаја,
Велислав Н. Вуловић, с. р.

Министар Грађевина,
М. Капетановић, с. р.

Министар Унутрашњих Дела,
Св. Прибићевић, с. р.

Министар Финансија,
Др. М. Нинчић, с. р.

Министар Пошта и Телеграфа,
Др. Лукинић, с. р.

Министар Војни и Морнарице,
Бенерал,
Мих. Рашић, с. р.

Министар Пољопривреде,
Др. Петричић, с. р.

Министар Вера,
Алауповић, с. р.

Министар без Портфеља,
Милосав Раичевић, с. р.

За Министра Искране и
Обнове Земље,
Министар Пољопривреде
Др. Петричић, с. р.

Министар за Социјалну Политику,
В. Кораћ, с. р.

Министар за Шумарство
и Рударство,
Др. Спахо, с. р.

Министар
Припреме за Уставотворну
Скупштину и Изједначење Закона,
Др. Алберт Крамер, с. р.

Министар за Народно Здравље,
Др. У. Круљ, с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
ПЕТРА I
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ
АЛЕКСАНДАР НАСЛЕДНИК ПРЕСТОЛА

Проглашујемо и објављујемо свима и сва-
коме, да је Народна Скупштина, сазвана у
ванредан сазив за 14. јули 1915. године у
Нишу на XLV састанку 4. августа 1915.
године, решила и да смо ми потврдили и
потврђујемо :

ЗАКОН

О

Поступању са имовином поданика
држава које су у непријатељству
са Србијом,

који гласи :

Члан 1.

Ради заштите јавних интереса Србијиних
и ради обезбеђења у случају оштећења имо-

вине српске државе и њених поданика од стране држава, са којима је Србија у непријатељству, односно њихових поданика, — прописује се овим законом, изузетно од постојећих одредаба о заштити странаца и њихових права, нарочите мере односно имовине страних поданика.

Члан 2.

Прописи овога закона односе се на имовину поданика Аустро-Угарске, Немачке Царевине, Отоманске Империје, као и на поданике оних држава, које би накнадно заратиле са Србијом. Они вреде како за физичке тако и за правне личности.

Члан 3.

Не подпадају под одредбе овога закона, нити су подложни попису и нарочитој управи она имања страних поданика, која представљају њихово једино и нужно издржавање.

Сваки вишак преко тога подложен је попису и принудној управи у смислу прописа овог закона.

Члан 4.

Целокупна имовина страних поданика дели се у две категорије. Једно су предузећа, као фабрике, банке, трговачке радње, радионице и т. д., а друго су имовински објекти разне врсте као готов новац, хартије од вредности, разна примања новчана и непокретна имања. За сваку категорију вреде засебни прописи.

Члан 5.

Сва предузећа, која припадају поданицима непријатељских држава, у смислу чл. 2. овог закона, долазе под особити надзор Министра Народне Привреде.

Да ли једно предузеће које има мешовити карактер и у коме има српског капитала или и капитала грађана, који нису поданици непријатељских држава, потпада под овакав надзор, решава Министар Народне Привреде.

Члан 6.

Ако је предузеће престало да ради, било у почетку или у току рата, решиће Министар Народне Привреде да ли треба, у интересу државном или и самога предузећа, да се продужи рад, или да се изврши делимична или потпуна ликвидација.

Члан 7.

Код предузећа, која обнове рад на основу решења Министра Народне Привреде, руковођење послова предаће се ранијој управи предузећа, ако она постоји и ако нарочити обзири јавне сигурности не би захтевали да се управа или који члан управе уклони с те дужности. О томе доноси одлуку и нову управу или поједине чланове поставља Министар Народне Привреде.

Члан 8.

Ако предузеће ради и за време рата, Министар Народне Привреде поставиће, ради надзора, нарочитог комесара државног, на случај да је предузеће крупно и великог

значаја. Ако је предузеће мањег обима, Министарство Народне Привреде вршиће повремени надзор преко својих чиновника или нарочито одређених лица.

Наређење чл. 7. односно управе вреди и овде.

Члан 9.

Управа се акционарских друштава мора састојати најмање из три члана.

У случају да у опште нема управе, као и онда, кад је број чланова мањи од три, Министар Народне Привреде поставиће нову управу, односно допунити постојећу наименовањем угледних грађана за чланове њене.

Члан 10.

Државни комесар постављаће се и код предузећа која обнове рад по одлуци Министра Народне Привреде у случају предвиђеном у члану 8. овога закона. Иначе та предузећа стоје под повременим надзором Министарства Народне Привреде.

Члан 11.

Сав новац који није потребан за експлоатацију предузећа, слаће се на име предузећа у депо Управи Фондова на чување до дефинитивног распореда те имовине по окончању рата.

Члан 12.

Државни стални комесар као и државни повремени изасланици, дужни су водити старање да управа предузећем рационално рукује, да се штите интереси српских грађана, и да се радом и имовином предузећа

не угрожавају интереси српске државе, а по упутствима Министарства Народне Привреде, којих су дужни придржавати се.

Члан 13.

Трошкови око управе и надзора, сталног и повремених, као и награда лицима којима је управа или надзор поверена, падају на терет предузећа.

Члан 14.

Сва предузећа поданика непријатељских држава и мешовита (члан 5.) било да раде или да су обуставила рад, могу се подвргнути ликвидацији по одлуци Министра Народне Привреде, кад нарочити јавни интереси то захтевају.

Члан 15.

Сви напред наведени прописи односно управе предузећима вреде и за руковођење ликвидацијом.

Члан 16.

Обичне трговачке радње поданика непријатељских које не раде, могу по одлуци Министра Народне Привреде бити отворене и предате на управу двојици старатеља.

Ако радња ради и за време рата, Министар Народне Привреде може, по потреби, поставити или сталног комесара, или место тога наименовати једног старатеља, или вршити повремени надзор ради обезбеђења чистог приноса радње и спречавања његове употребе на начин противан одредбама овога закона.

На ову управу примењују се аналого, где би било празнина прописи закона о старатељству.

Члан 17.

Имовина поданика непријатељских држава или њихових предузећа, која се састоји у готовом новцу, у хартијама од вредности и драгоценостима и другој покретности, има се пописати и на име власника депоновати у смислу прописа члана 11. овог закона.

Члан 18.

Непокретна имања имају се пописати и проценити. Списак тај предаће се Министарству Народне Привреде. Где би било потребно, услед одсуства власника, наредити управу тим имањем, поступиће се по одредбама Грађанског Законика и закона о старатељству, с тим да се чист приход од имања предаје општем депоу имовине страних поданика, у смислу чл. 11. овог закона.

Наименовање старалаца вршиће Министар Народне Привреде.

Члан 19.

Сва примања странаца, поданика непријатељских држава и њихових предузећа ван Србије, било да су трговачке или не трговачке природе, да су утврђена меницама, облигацијама, потврђеним рачунима, трговачким књигама или ма којим другим начином, имају се од стране дужника, поданика српских, пријавити Министарству Народне Привреде, које ће их завести у нарочити списак. Тајност тих података мора бити

очувана и свако објављивање или распростирање казниће се по тужби заинтересованог или Министра Народне Привреде новчано од 300 до 1200 динара или затвором до 6 месеци.

Члан 20.

Сва решења Министра Народне Привреде извршна су.

Члан 21.

Докле траје ратно стање и док се не изврши ликвидација имовине страних поданика, забрањено је измиривати потраживања поменута у члану 19. било у потпуности или делимично. Свако противно поступање казниће се, по тужби Министра Народне Привреде затвором од месец дана до две године.

Члан 22.

Ко хоће да измири своје дуговање поданику непријатељске државе или предузећима ових, која су ван Србије, може положити новац општем депоу из члана 11. и добити признаницу о томе.

Члан 23.

Сав рад на попису имовине и стављању под нарочиту управу, у смислу одредаба овог закона, извршиће Министарство Народне Привреде преко својих органа или полицијских власти.

Члан 24.

Министарски Савет на предлог Министра Народне Привреде може одлучити да по-

властице, основане на специјалним законима, указима, декретима или другим којим начином задобивене у погледу разних предузећа, експлоатација привредних и индустријских, престају важити, ако су ова предузећа у укупности или делимично на територији Краљевине Србије, било да цео капитал предузећа (акционарски или неакционарски) или делимично припада поданицима или предузећима, (фабрикама, банкама и т. д.) непријатељских држава.

Решења Министарског Савета о овоме извршна су.

Члан 25.

Овлашћује се Министар Народне Привреде, да пропише ближа правила за извршење овог закона, као и тариву и одредбе за трошкове и награде по члану 13. — Трошкови око извршења овог закона падају на терет ванредног кредита од 250,000.000 динара.

Кривице по овом закону ислеђују и суде редовни грађански судови.

Члан 26.

Овај закон ступа на снагу од дана кад од Краља буде проглашен и у »Српским Новинама« објављен.

Препоручујемо Нашем Министру Народне Привреде да овај закон обнародује а свима Нашим Министрима да се о извршењу његовом старају, властима пак заповедамо, да

по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

17. августа 1915 год.

у Крагујевцу.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат
Чувар државног печата
Министар Правде,

М. С. Ђуричић, с. р.

Председник Министарског Савета,
Министар Иностранних Дела,

Ник. Пашић, с. р.

Министар Финансија,

Др. Лаза Пачу, с. р.

Министар
Просвете и Црквених Послова,
Љуб. М. Давидовић, с. р.

Министар Грађевина,
М. Драшковић, с. р.

Министар Унутрашњих Дела,
Љуб. Јовановић, с. р.

Министар Правде,
М. С. Ђуричић, с. р.

Министар Војни, Пуковник,
Рад. Бојовић, с. р.

Министар Народне Привреде,
Др. В. Маринковић, с. р.

ПРАВИЛНИК

За извршење закона о имовини поданика непријатељских држава

На основу чл. 25. Закона о поступању са имовином поданика држава, које су у непријатељству са Србијом, прописујем овај

ПРАВИЛНИК

І. ДЕО.

Чл. 1.

Сва имања поданика непријатељских држава имају се пописати у року од месец дана од дана објаве овог правилника.

Попис ће вршити или Министарство Народне Привреде, непосредно преко својих органа или полицијске власти у подручју своме. Ако би неки поданик непријатељске државе имао имања на више места, попис ће вршити полицијске власти онога места, где се имања налазе.

Чл. 2.

Пре извршења пописа, полицијске власти су дужне да саставе тачан и потпун списак имена поданика непријатељских држава, са

Закон о поступању са имовином

означењем њихове имовине, која се налази у подручју те полицијске власти, и тај списак да достави Министарству Народне Привреде.

У овоме списку, поред означања власника, његова поданства, као и приближне оцене вредности његове имовине, треба да се налазе и подаци о природи имовине и њеном садашњем привредном стању, т. ј. да ли се та имовина и данас привредно искоришћује или не као и ко сад њоме управља.

Податци ови, као хитни могу бити и приближно тачни пошто ће се потпун и тачан попис имања са проценом извршити приликом пописа, који ће се радити тек пошто се саставе горе именовани спискови, по прописима члана 6. до 10. овог правилника.

У овај списак имају се унети и имања мешовите природе, у којима има заступљенога и српског капитала или капитала грађана, који нису поданици непријатељских држава (члан 5. закона).

Чл. 3.

Имовину, која се састоји у готову новцу или хартијама од вредности и драгоценостима, а налази се на чувању код трећих лица, дужна су та лица, уз означање власника одмах пријавити полицијској власти ради увођења у списак. Ово нарочито важи за банке, осигуравајућа друштва и све врсте новчаних установа. Банке и осигуравајућа друштва и новчане установе имају пријавити све оставе, депое, залогe, у колико би оне биле измирене, вишкове текућих рачуна и у опште сва примања непријатељских поданика.

Ако би се појавиле сумње да неко у опште није пријавио имовину поданика непријатељских држава, или је пријавио, али не тачно и потпуно, Министар Народне Привреде има право, да преко свог изасланика, изврши преглед књига тога лица ради утврђивања правог стања.

Чл. 4.

Кад се састави списак поданика непријатељских држава са назначењем њихове имовине, полицијска власт ће један примерак тога списка послати Министарству Народне Привреде, Одсеку за имовину непријатељских поданика, на употребу и даљи рад, а други примерак ће задржати за себе.

Док Министарство Народне Привреде не нареди попис и управу појединим објектима, полицијске власти биће дужне старати се да се имовина не склони, прикрије или иначе извуче од пописа и управе.

Чл. 5.

Сва лица која имају дуговања према поданицима непријатељских држава, у смислу члана 19 закона, дужна су поднети непосредно Министарству Народне Привреде тачан и потпун списак тога дуговања у року од петнаест дана од дана објаве овог правилника.

Чл. 6.

Како ће се са којим предметом имовине поступати, то ће увек наређивати Министарство Народне Привреде, ако се у овом правилнику не би налазила већ потпуна упутства за поједине случајеве.

Чл. 7.

Попис предузећа већега обима, која припадају поданицима непријатељских држава, вршиће полицијске власти тек по нарочитом наређењу Министарства Народне Привреде за свако предузеће.

Чл. 8.

Мање трговачке и све занатске радње, као и мања предузећа, која имају карактер занатско-трговачки, узеће полицијска власт одмах у попис, ако су те радње и предузећа престала да раде и не служе имаоцима, као извор прихода за нужно издржавање у смислу члана 3. Закона.

Чл. 9.

Мање трговачке и све занатске радње, као и мања предузећа, која имају карактер занатско-трговачки и која и данас раде, било под управом самога власника, или кога члана његове породице, или иначе каквога заступника, неће се пописивати, док то не буде наредило Министарство Народне Привреде, већ ће полицијска власт само прибавити од руковаоца радње што тачнији извештај о стању радње у почетку рата, у току рата, као и садашњем стању, па ће тај извештај доставити Министарству Народне Привреде.

Члан 10.

Непокретна имања непријатељских поданика полицијске власти узеће одмах у попис, који ће попис садржавати кратак опис имања, вредност његову и начин садање употребе. Списак свих непокретних имања, овако по-

писаних, слаће се Министарству Народне Привреде на даљи рад.

Ако је имање без икакве управе, зато што власник није ту а није оставио ни заступника, полицијске власти ће одредити привремено два стараоца и доставити то Министарству Народне Привреде, које ће или утврдити стараоце или поставити друге у смислу чл. 18. закона.

Приход од непокретних имања, у колико није изузет у смислу прописа члана 3. закона слаће се, преко благајне Министарства Народне Привреде, општем депоу непријатељских поданика.

Члан 11.

Попис трговачких и индустријских предузећа вршиће Министарство Народне Привреде преко својих органа или изасланика.

Овај попис може вршити и полицијска власт по нарочитом наређењу Министарства Народне Привреде (члан 7. овог правилника).

II. ДЕО.

Члан 12.

У Министарству Народне Привреде, у Трговинском Одељењу, отвориће се нарочити одсек за руковођење целокупним овим послом. На челу тога одсека биће један инспектор или секретар. Потребно помоћно особље одредиће се из особља Министарства Народне Привреде и других службеника које буде поставио Министар Народне Привреде.

Овај одсек за имовину непријатељских поданика, има ће иста права и администра-

тивни положај као и други одсеци у Трговинском Одељењу. Он ће трајати све док се не изврши потпуна ликвидација послова, предвиђених законом о поступању са имовином поданика непријатељских држава.

Члан 13.

Као саветодавно тело образоваће се при истом одсеку нарочити одбор од пет лица, који ће помагати одсеку у раду.

Чланове одбора поставља Министар Народне Привреде.

Члан 14.

Одсек за имовину непријатељских поданика руковаће целокупним послом око извршења закона и овог правилника.

Његова нарочита дужност ће бити да се стара о постављању комесара државних као и старалаца имовине, као и да врши сталну и повремену контролу над управљањем овом имовином.

Члан 15.

Одсек израђује предлоге о управи и ликвидацији.

Члан 16.

Одсек спроводи, преко благајне Министарства Народне Привреде, Управи Фондова у депо сав новац који није потребан за експлоатацију појединих предузећа. Иначе се сва примања упућују благајни Министарства Народне Привреде, која врши и све исплате. Благајне ће о свима овим пословима водити нарочите књиге.

Члан 17.

Државним комесарима, сталним и повременим члановима саветодавног одбора и осталом особљу, одређиваће накнаду трошкова и награду Министар Народне Привреде, према показаном труду и времену проведеном на послу.

Стараоцима имања, који буду управљали радњом и предузећима, припадаће по 4% од чистог прихода предузећа. Стараоци који се буду бринули само о одржању и очувању имања и чије се делатности буду свеле у главном на вршење надзора, добиће на име награде 2% од чистог прихода. Код имања која не доносе никакав чист приход, величину награде стараоцима одређује Министар Народне Привреде. Све ове награде исплаћују се по одобрењу Министра Народне Привреде.

19 августа 1915 год.
у Нишу.

Министар Народне Привреде,
Д-р В. Маринковић, с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

ПЕТРА I

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉА СРБИЈЕ

МИ

АЛЕКСАНДАР НАСЛЕДНИК ПРЕСТОЛА

Проглашујемо и објављујемо свима и сва-
коме, да је Народна Скупштина, сазвана у
ванредан сазив указом од 12 јула 1914 го-
дине, на LVI. састанку 15 септембра 1916
године решила, и да смо ми потврдили и
потврђујемо.

ЗАКОН

О

узимању на знање и одобрењу одлуке
Париске Економске Конференције

који гласи:

Члан 1.

Народна Скупштина узима на знање и
одобрава у колико се тичу Краљевине Ср-

бије одлуке Париске Економске Конференције, које гласе:

А.

Мере које се имају узети за ратно време. Савезници решавају.

І.

Закони и уредбе савезничких земаља, којима се забрањује трговина са непријатељем доведиће се у склад.

Тога ради:

А. Савезници ће забранити својим поданицима сваку трговину са:

1. Становницима непријатељских земаља, ма чији били поданици;

2. Поданицима непријатељских држава ма где били;

3. Лицима, трговачким кућама и друштвима чије послове контролишу укупно или делимично непријатељски поданици или су подвргнути утицају непријатеља и који ће бити унесени у нарочите листе.

Б. Они ће забранити улаз на њихову територију својој роби пореклом из непријатељских земаља или која из ових земаља долази, под резервом оправданих изузетака у вишем интересу.

В. Они ће тражити успостављање једног режима, који ће допустити просто раскидање уговора закључених са непријатељским државама и штетних по земаљске интересе.

ІІ.

Трговачке куће које су својина непријатељских поданика, или их експлоатишу непријатељски поданици на територијама савезничких земаља биће све стављене под секвестар или подвргнуте контроли; биће предузете мере да се ликвидирају неке од тих кућа као и роба која им припада, а суме добивене тим реализацијама биће стављене под секвестар.

ІІІ.

Изван забрана извоза потребних због унутарње ситуације сваког од савезника, ова ће комплетирати (попунити) како у метрополама тако и у доминиумима, земљама под протекторатом и колонијама, мере већ узете противу снабдевања непријатеља, и то:

1. Уједначујући листе ратне контрабанде и забране извоза, и нарочито забрањујући извоз све робе оглашене за ратну контрабанду апсолутну или условну.

2. Подвргавајући давање допуштења извоза у неутралне земље, из којих би се могла извршити реекспортиција (поновни извоз) у земље непријатељске, било постојању у тим неутралним земљама организама за општу контролу примљених од савезника, било у недостатку тих организама нарочитим гаранцијама као ограничењу извесних количина, контроли консуларних савезничких агената итд.

Б.

Мере прелазне које се имају применити за период трговачке, индустријске пољо-

привредне и поморске реконституције савезничких земаља.

I.

Прокламујући своју солидарност за рестаурацију земаља које су биле жртва рушења и отмице, Савезници решавају да потраже заједнички средства да се реституирају (врате) тим земљама првенствено (*à titre privilégié*) или да их помогну да реконституирају њихове сировине, њихову индустријску и пољопривредну опрему, њихову стоку и њихову трговачку флоту.

II.

Констатујући да је рат учинио крај свима трговачким уговорима који су их везивали за непријатељске силе, и сматрајући да је у најсуштасвенијем интересу да за време периоде економске реконституције (успоставе), која ће следовати престанку непријатељстава, слобода ни једног од њих не буде везивана претензијама које би могле имати непријатељске силе да траже поступање највише повлашћеног народа — Савезници су се споразумели да се повластица таквог поступања не може дати ни једној од непријатељских сила за број година који ће се утврдити споразумом међу Савезницима.

Савезници се обвезују да осигурају узајамно за време тог броја година, и у колико је год то могуће компензациона тржишта за случај да би из примене узетих обвеза у предњој алинеји искрсле штетне последице за њихову трговину.

III.

Савезници изјављују да су сагласни да резервишу за савезничке земље пре свију других своје природне изворе за све време трговачке, индустријске, пољопривредне и поморске рестаурације (успоставе).

IV.

У циљу одбране своје трговине, индустрије, пољопривреде и пловидбе противу економског напада произведеног думпингом или ма каквим другим средством нелојалне конкуренције, Савезници решавају да се споразумеју да утврде једну периоду времена за коју ће трговина с непријатељским земљама бити подвргнута нарочитим правилима, и роба пореклом из тих земаља подвргнута или забрани увоза или једном нарочитом и ефикасном режиму.

Савезници ће се споразумети дипломатским путем о нарочитим одредбама којима ће се подврћи бродови непријатељских држава за време горње периоде.

V.

Савезници ће потражити мере заједничке или посебне, које ће се употребити да би се спречило поданицима непријатељским упражњавање на савезничким територијама извесних индустрија и занимања која се тичу одбране земаљске или независности економске.

B.

Перманентне мере узајамне помоћи и сарадње између савезника.

I.

Савезници одлучују да предузму без одлагања потребне мере да се ослободе сваке економске зависности од непријатељских земаља у погледу сировина и фабрикованих објеката неопходних за нормални развитак њихове економске делатности.

Те мере морају тежити да осигурају њихову независност не само у колико се тиче извора снабдевања, но такође у погледу финансијске, трговачке и поморске организације.

За извршење ове одлуке Савезници ће усвојити средства која им буду изгледала најпогоднија према природи робе и према начелима њихове економске политике.

Они ће моћи на име прибећи било субвенцијонираним предузећима, које ће управљати или контролисати саме владе; било авансима за одобравање научних и техничких студија, развитак индустрије и народних економских извора; било царинским таксама и забранама увоза привременим или сталним; било најпосле комбинацији ових разних средстава.

Ма каква била усвојена средства, циљ коме теже Савезници је тај, да развију довољно производњу на укупним својим територијама, да ова задовољи потребе савезничких народ.а.

II.

У циљу да узајамно омогуће прођу својих производа, Савезници се обвезују да предузму потребне мере намењене олакшању њихове измене производа како стварањем директних веза брзих и с редуцираним та-

рифам за транспорте сувоземне и поморске, тако и развитаком и побољшањем везе поштанских, телеграфских и других.

III.

Савезници се обвезују да чим буде могућно саставе конференцију техничких делегата, која ће спремити подесне мере да се колико је год могућно уједначе њихова законодавства у погледу патената проналазачких, одређења порекла, фабричких марка и жигова, као и књижевне и уметничке сопствености.

Савезници ће усвојити у погледу проналазака, дела књижевних и уметничких, створених за време рата у непријатељским земљама што идентичнији режим који ће се применити одмах по свршетку непријатељстава.

Тај ће режим израдити технички делегати савезника.

Члан 2.

Овлашћује се Министар Народне Привреде да у границама овога закона предузме даље мере за детаљно извођење горњих одлука.

Члан 3.

Овај закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија кад се обнародује у службеним »Српским Новинама«.

Препоручујемо Нашем Министру Народне Привреде, да овај закон обнародује, а свима Нашим Министрима, да се о извршењу његовом старају, властима пак заповедамо да

по њему поступају а свима и свакоме да му
се поковавају.

18. октобра 1916. год.
у Солуну.

АЛЕКСАНДАР с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
Министар Правде,
М. С. Ђуричић, с. р.

Председник Министарског Савета,
Министар Иностранних Дела,
Ник. П. Пашић, с. р.

Министар
Просвете и Црквених Послова,
Љуб. М. Давидовић, с. р.

Министар Грађевина,
М. Драшковић, с. р.

Министар Унутрашњих Дела,
Љ. Јовановић, с. р.

Министар Правде,
М. С. Ђуричић, с. р.

Министар Народне Привреде,
Др. В. Маринковић, с. р.

Министар Финансија,
Др. М. Нинчић, с. р.

Министар Војни, Генерал,
Бож. Терзић, с. р.

